

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski

w sprawie z powództwa J. C.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej
- Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 grudnia 2015 r., sygn. akt VI ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Skarbu Państwa 540 (pięćset czterdzieści) zł kosztów
zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powoda J.C. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 grudnia 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Jeżeli w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien to zagadnienie precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11).

Sformułowane w skardze pytanie nie spełnia wymagań stawianych zagadnieniom prawnym. Po pierwsze, w świetle uzasadnienia zawartego we wniosku niezrozumiałe jest dlaczego skarżący powołuje się na art. 78 § 1 zd. 1 k.c. Niezależnie od tego, wypada zauważyć, że przepis ten nie ma zastosowania w sprawie, ponieważ oświadczenie zawarte w oświadczeniu lustracyjnym w sposób oczywisty stanowi oświadczenie wiedzy, tj. informację o faktach, a nie oświadczenie woli.

W toku instancji ustalono, że powód w sposób niewątpliwy złożył oświadczenie lustracyjne, w którym stwierdził, że „pracował, pełnił służbę i był współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 i 3a ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów”. Powyższe ustalenie - niezależnie od prawdziwości tego oświadczenia - w pełni usprawiedliwiało fakt przekazania go przez pozwanego do wiadomości Gminnej Komisji Wyborczej w C., a nawet można stwierdzić, że pozwany w ten sposób wypełnił swoją powinność.

Należy także podkreślić, że ewentualne wątpliwości w przedmiocie zgodności oświadczenia lustracyjnego z prawdą mogą stanowić ustawową przesłankę wszczęcia postępowania lustracyjnego (por. tezę wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2013 r., IV KK 418/12, OSNKW 2013, nr 4, poz. 35). Proces cywilny, w którym powód dochodzi ochrony dóbr osobistych nie jest właściwym miejscem do rozstrzygania tego typu wątpliwości.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, powinien on w uzasadnieniu

wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się oczywistość skargi i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

W konkluzji należy stwierdzić, że powołane we wniosku przesłanki nie zostały wykazane. Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek Prokuraturii Generalnej zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 8 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).